Diftérie v kazuistikách

MUDr. Marianna Augustínová
Infekční oddělení, Fakultní nemocnice Olomouc

Diftérie představuje důležité, znovu se objevující infekční onemocnění. Patří mu zvýšená pozornost ze stran lékařské komunity, a to nejen v primární péči, ale napříč všemi obory. Nejrozšířenějším původcem je bakterie *Corynebacterium diphtheriae*. Existují dvě formy onemocnění: kožní a respirační. Lékem první volby jsou penicilinová antibiotika. Kromě úvodního stručného popisu mikroorganismu se následující text zaměří na tři kazuistiky pacientů, u nichž bylo v kultivačním vyšetření identifikováo *Corynebacterium diphtheriae* jako etiologické agens. První případ je respirační, další dva kožní formy. Je popsán průběh onemocnění, nezbytnost izolace na infekčním oddělení a realizovaný terapeutický postup. Dále je uveden lokální epidemiologický přehled incidence a závěrečné zhodnocení uvedených případů a nemoci samotné.

Klíčová slova: žáškrt, kazuistika, toxin, *Corynebacterium*.

Case reports of diphtheria

Diphtheria is an important, re-emerging infection that requires increased attention from the medical community, not only in primary care but across all medical fields. The causative agent is the bacterium Corynebacterium diphtheriae. Two forms of the disease are distinguished: skin and respiratory. The first-line treatment consists of penicillin antibiotics. In addition to a brief initial description of the microorganism, the following text focuses on three case studies of patients in whom Corynebacterium diphtheriae was identified as the etiological agent through culture examination. The first case involves the respiratory form, while the other two concern the skin form. The course of the disease, the necessity of isolation in an infectious disease ward, and the therapeutic approach taken are described. Furthermore, a local epidemiological overview of incidence is provided, along with a final evaluation of the presented cases and the disease itself.

Key words: diphtheria, case studies, toxin, *Corynebacterium*.

Úvod

S rostoucím výskytem záškrtu v evropských zemích, včetně České republiky, je nezbytné zvýšit povědomí odborné veřejnosti o jeho významu. Zvláštní důraz je třeba klást na včasné rozpoznání klinických projevů onemocnění, správnou interpretaci laboratorních výsledků a adekvátní léčebné strategie, které minimalizují riziko komplikací a šíření infekce. Nedílnou součástí prevence zůstává vakcinace a epidemiologický dohled, které hrají klíčovou roli v kontrole a eliminaci tohoto onemocnění. Důležité je také poukázat na specifické skupiny populace, u nichž dochází k vyššímu výskytu onemocnění, charakteristické klinické projevy a specifické aspekty přenosu infekce, které mohou ovlivnit preventivní a léčebné strategie (1, 2).

Nejčastějším původcem záškrtu je grampozitivní tyčinka *Corynebacterium diphtheriae* (dále jen *C. diphteriae*), která je předmětem níže uvedeného kazuistického sdělení. Záškrt v pravém slova smyslu je onemocnění korynebakteriem produkujícím tzv. difterický toxin. Toxin je kódován v genomu bakterie a vyvolává nekrózu buněk v okolí mikroba. Následkem toho vznikají charakteristické pablány v oblasti

DECLARATIONS:

Declaration of originality:
The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:
The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:
Not applicable.

Consent for publication:
Not applicable.

Cit. zkr: **Med. Praxi. 2025;22(2):129-132**
https://**doi**.org/**10.36290/med.2025.022**
Článek přijat redakcí: 26. 2. 2025
Článek přijat k tisku: 2. 4. 2025

MUDr. Marianna Augustínová
marianna.augustinova@fnol.cz